

CRIVITS & PERSYN
ADVOCATEN

Arbeidsrecht en aansprakelijkheid
Sofie Heyndrickx

Ezelstraat 25 | B-8000 Brugge | T +32[0]50 33 82 91 | F +32[0]50 47 16 59 | advocaten@crivits-persyn.be

CRIVITS & PERSYN
ADVOCATEN

Overzicht

---

1. Intro
  2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid
    - ↳ Legaliteitsbeginsel
    - ↳ Personaliteitsbeginsel
    - ↳ Toerekening van schuld
    - ↳ Sancties
  3. Burgerlijke aansprakelijkheid
    - ↳ Basisregel
    - ↳ Uitzonderingen
  4. Evaluatie
-

1. Intro

- **Afbakenen onderwerp**
    - Niet statuut preventieadviseur
    - Wel de aansprakelijkheid van de preventieadviseur
  - **Bronnen**
    - Wetgeving: relatieve stabiliteit
    - Wetgeving: Sociaal Strafwetboek, inw. 1 juli 2011
    - Rechtspraak
  - **Taken van de preventieadviseur**
-

3

-
- **Taken preventieadviseur**
    - Verruiming vanaf 1 september 2014
    - Voorafgaande risicoanalyse en preventiemaatregelen
    - Risicoanalyse van de specifieke arbeidssituatie en preventiemaatregelen
    - Evaluatie beleid (1 x per jaar)
    - Specifiek verzoek tot interventie
-

4

Enkele cijfers

- ↪ **Aard van de meldingen van psychosociale risico's (in 2016: 1965 meldingen):**
  - ↪ Conflicten: 40%
  - ↪ Pesten: 18%
  - ↪ Stress door een te hoge werkdruk: 12,5%
  - ↪ Burn-out: 8%
  - ↪ Functioneringsproblemen: 4,2%
  - ↪ Niet-werkgerelateerd probleem: 3,8%
  - ↪ Psychisch (verbaal) geweld: 3,5%
  - ↪ Re-integratie na ziekte: 2,2%
  - ↪ Ongewenst seksueel gedrag op de werkvloer: 2%
  - ↪ Fysiek geweld: 1,4%
-

5

Enkele voorbeelden

6

1. Intro

---

20 januari 2004 – zelfdoding postbode na pesterijen. Pesterijen bestonden uit:

- toebedelen zwaarste ronde
- gesorteerde post door elkaar gooien
- opmerkingen over gewicht
- saboteren bromfiets

16 juni 2014 – klacht door leerkracht tegen directeur wegens:

- pesterijen
- laster en eerroof
- lasterlijke aangifte

29 november 2004 – algemene directrice van een interimbureau maakt zich schuldig aan aanhoudend pestgedrag.

---

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Legaliteitsbeginsel of wettigheidsbeginsel

- Wat?
  - Waarom?
  - Toepassing
    - Artikelen 32 e.v. Welzijnswet
    - Artikel 442bis Strafwetboek
    - Artikelen 418 t.e.m. 420 Strafwetboek
    - Artikel 422bis Strafwetboek
-

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

- **Artikelen 32 e.v. Welzijnswet**
    - risico analyse en preventiemaatregelen
    - geen pesterijen, ongewenst seksueel gedrag en geweld
    - handelen
-

9

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

- **Artikel 442bis Strafwetboek**
    - hij die belaagd
    - wetende dat of had moeten weten dat hij door zijn gedrag de rust van die andere persoon ernstig verstoord
-

10

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Artikel 418 en 420 Sw.:

- fout
- schade
- causaal verband

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Artikel 422bis Sw.:

- Verzuimt hulp te verlenen
- Aan iemand in groot gevaar
- Na eigen vaststellingen of via een beschrijving van mensen die om zijn hulp vragen

→ Verhouding beroepsgeheim?

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Personaliteitsbeginsel

- Wat?
  - Waarom?
  - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid rechtspersoon (art. 5 Sw.)
    - *Cass. 20 november 2012 (P.12.0304.N)*
  - Toepassing
-

13

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Schuldtoerekening in het sociaal strafrecht

- Principe:
    - De werkgever
    - Zijn lasthebber
    - Of aangestelde
      - *Bestissingsbevoegdheid*
      - Quid preventieadviseur?
    - Externe consultant (!)
  - Uitzonderlijk ook:
    - eenieder
-

14

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Schuldtoerekening in het sociaal strafrecht

- Delegatie: principes
  - Voldoende tijd
  - Voldoende geld
  - Voldoende duidelijk
  - Bekwaam

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ Schuldtoerekening in het gemeen strafrecht

- Art. 418-420 Sw.
- Art. 422bis Sw.
- Art. 442bis Sw.
- 'Eenieder'
- Toepassingen

2. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

→ De sancties

- Schuldig verzuim:
    - Gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar en/of geldboete van 480 tot 4800 euro
  - Onopzettelijk doden:
    - Gevangenisstraf van 3 maanden tot 2 jaar en/of geldboete van 480 tot 8000 euro
  - Onopzettelijke slagen en verwondingen:
    - Gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar en/of geldboete van 480 tot 4800 euro
  - Belaging:
    - Gevangenisstraf van 15 dagen tot 2 jaar en/of geldboete van 480 tot 4800 euro
-

17

-
- Sociaal Strafwetboek (enkel indien feiten zich voordoen na 30 juni 2011)
    - Niveau 1: administratief 80 tot 800 euro
    - Niveau 2: strafrechtelijk 480 tot 4800 euro boete; administratief 240 tot 2400 euro boete
    - Niveau 4:
      - NP: strafrechtelijk 6 maand tot 3 jaar en/of 4800 tot 48.000 euro boete; administratief 2400 tot 24.000 euro boete
      - RP: strafrechtelijke 24.000 tot 576.000 euro
-

18

3. Burgerlijke aansprakelijkheid

→ **Basisregel**

- Contractuele aansprakelijkheid (werkgever)
- Buitencontractuele aansprakelijkheid (collega, PAPA)

→ Voor beiden vereist: fout, schade en causaal verband

3. Burgerlijke aansprakelijkheid

→ **Aansprakelijkheid ten aanzien van werknemer**

- Aansprakelijkheid werkgever
  - Contractueel
- Aansprakelijkheid preventieadviseur
  - Buitencontractueel
  - MAAR: artikel 18 arbeidsovereenkomstenwet
    - Opzet en bedrog
    - Zware fout
    - Herhaaldelijke lichte fout

3. Burgerlijke aansprakelijkheid

- **Aansprakelijkheid ten aanzien van werkgever**
  - Aansprakelijkheid preventieadviseur
    - Contractueel
    - MAAR: artikel 18 arbeidsovereenkomstenwet
    - Ook buitencontractueel mogelijk indien fout ook strafrechtelijk vervolgd wordt.

21

4. Evaluatie

- **Strafrechtelijke verantwoordelijkheid**
  - Realiteit, zeker bij ernstige gevolgen
  - Legaliteitsbeginsel geen beletsel voor vervolging
  - Rechtspersoon, maar ook fysieke personen

- **Burgerlijke aansprakelijkheid**
  - Contractueel of buitencontractueel
  - Maar beperking

22

Vragen?
